

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Balan Leonid împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-1275/23
NR. PIGD 2-21086946-01-2ra-26062023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.432 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, în vigoare din 01 septembrie 2023).

Judecătoria Orhei, sediul Rezina, jud. V. Cuculescu
Curtea de Apel Chișinău, jud. N. Budăi, A. Bostan, Gr. Dașchevici

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Ministerul Justiției,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 08 iunie 2022, Leonid Balan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea cererii a indicat că, prin sentința din 25 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. **** alin. **** din Codul penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii devenită definitivă și irevocabilă

3. În legătură cu aceasta a relatat că, a comunicat și a prezentat organului de urmărire penală și procurorilor multiple documente-probe ce demonstau nevinovăția sa, ilegală persecutare și urmărire penală ca pensionar pe limită de vârstă, însă aceștia și-au bătut joc și l-au înjosit timp de circa 5 ani de zile, încălcându-i grav și abuziv drepturile și libertățile fundamentale garantate de art. 47 din Constituție, lezându-i dreptul la o viață decentă, liniștită și asigurată, la o viață cu stimă și apreciere în societate, cauzându-i mari suferințe fizice, psihice și morale cauzate de nedreptate, provocându-i pierderea speranței în viață și adevăr, încrederii în fidelitatea conjugală, pierderea onoarei prin defăimare.

4. A menționat că urmărirea penală și judecarea sa a avut o rezonanță majoră în societate, deoarece a activat cinstit în multiple funcții publice și gospodărești de conducere locale, orașenești, raionale și zonale/teritoriale din țară, a fost ales și a activat în diferite organe obștești de conducere de diferite niveluri, din anul 2003 până în anul 2010, a deținut funcția de demnitate publică - primar al s. Păpăuți, raionul Rezina, iar din 2015 până în prezent deține funcții publice de ales local - consilier sătesc Păpăuți, consilier raional Rezina și președinte al comisiilor de drept, disciplină și juridico-socială, fapte ce denotă că este o persoană publică bine cunoscută de foarte mulți cetățeni din țară, stimată și apreciată după meritul cuvenit.

5. Reclamantul a mai indicat că timp de 1 an și 3 luni ilegal a fost urmărit penal și persecutat de către organele de urmărire penală și procuratura din Rezina și 2 ani și 6 luni s-a deplasat la Orhei, la 60 km distanță cu automobile comandate/arendate, pentru a fi prezent la 39 ședințe de judecată din 50 preconizate.

6. La **** ****, a fost pornită urmărirea penală, fiind recunoscut în calitate de bănuț. La **** ****, a fost pus sub învinuire, iar la **** ****, a

fost întocmit rechizitoriul și cauza a fost transmisă în instanța de judecată. Examinarea cauzei în instanța de judecată a început la **** **** și s-a finalizat **** **** ****.

7. Potrivit Hotărârilor Guvernului nr.879 din 23 decembrie 2015, nr. 1233 din 09 noiembrie 2016, nr. 54 din 17 ianuarie 2018, nr. 21 din 18 ianuarie 2019, nr. 678 din 27 decembrie 2019, nr. 923 din 22 decembrie 2020, cuantumului salariului mediu lunar pe economie în țară a fost aprobat respectiv pentru anii: (7 luni) 2016-5050 de lei, 2017- 5600 de lei, 2018-6150 de lei, 2019-6975 de lei, 2020-7953 de lei, (2 luni) 2021- 8716 de lei.

8. În urma concretizării cerințelor, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a prejudiciului material în sumă de 300 000 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor legate de deplasările la 39 ședințe de judecată, în sumă de 5 000 lei.

9. Prin încheierea din 10 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 28 decembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Balan. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Leonid Balan, prejudiciul moral în sumă de 30000 de lei. În rest, pretențiile s-au respins.

11. În susținerea soluției adoptate, prima instanță a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Balan este temeinică în sensul art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545/1998, deoarece reclamantul a fost urmărit și tras ilegal la răspundere penală, de aceea are dreptul de a pretinde la despăgubiri conform Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998. Or, prin sentința din 25 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, devenită irevocabilă a fost achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune prevăzută la art. **** alin. **** din Codul penal.

12. Totodată, instanța de fond a notat că eșecul actului de învinuire prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorități față de cel tras la răspundere penală, indiferent de faptul dacă în final s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

13. Cu referire la pretenția reclamantului privind repararea prejudiciului moral, instanța de fond a constatat că, în rezultatul acțiunilor organului de urmărire penală reclamantului, i s-au cauzat frustrări și temeri că va fi condamnat ilegal, pledarea în fața instanțelor de judecată au creat un disconfort vădit Leonid Balan, au consumat timp și emoții și au condiționat stările specificate de ultimul în cererea de chemare în judecată, însă într-un final a fost

achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) din Codul penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

14. Astfel, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de reclamant, statutul social al acestuia, durata urmăririi penale și examinării cauzei în urma tragerii ilegale la răspundere penală, frecvența participării lui Leonid Balan la acțiunile de urmărire penală și judecarea cauzei, stresul și efectele psihologice provocate, disconfortul suportat, faptul că totuși în final ultimul a fost achitat, prima instanță a constatat existența motivelor întemeiate de a acorda cuantumul prejudiciului moral în mărime de 30 000 de lei, care, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă reclamantului.

15. Referitor la compensarea prejudiciului material în sumă de 311350 de lei, instanța de fond a ajuns la concluzia de a respinge această pretenție, fiindcă reclamantul n-a prezentat probe justificative în sensul art. 122 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care ar confirma prejudiciul material solicitat.

16. Totodată, instanța de fond a respins prejudiciul material în sumă de 5000 de lei în legătură cu deplasările la ședințele de judecată, deoarece nu au fost prezentate probe în susținerea sumei date.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

17. La 12 ianuarie 2023, Ministerul Justiției a depus apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată și emiterea unei noi hotărâri de respingere în această parte a cererii de chemare în judecată.

18. La 20 ianuarie 2023, Leonid Balan a depus apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie reparat prejudiciul material în sumă de până la 311350 de lei și compensate/restituite cheltuielile pentru 27 deplasări în sumă de 5000 de lei.

19. La 26 ianuarie 2023, Procuratura Generală a depus apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Leonid Balan.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și de Procuratura Generală. S-a admis apelul declarat de Leonid Balan. S-a casat hotărârea din 28 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, în partea respingerii pretenției privind încasarea cheltuielilor de deplasare, și în această parte s-a adoptat o nouă

hotărâre, prin care: S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Leonid Balan a cheltuielilor de deplasare în mărime de 5000 de lei. În rest, hotărârea din 28 decembrie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, s-a menținut fără modificări.

21. În consolidarea soluției adoptate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că instanța de fond corect a constatat că Leonid Balan a fost urmărit și tras ilegal la răspundere penală, de aceea are dreptul de a pretinde la despăgubiri conform Legii nr. 1545/1998. Or, în situația în care prin sentința din 25 februarie 2021 a Judecătorei Orhei, devenită irevocabilă a fost achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele componente de infracțiune prevăzută la art. **** alin. **** din Codul penal, cererea de chemare în judecată depusă de către Leonid Balan este temeinică în sensul art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545/1998.

22. Ce ține de compensarea prejudiciului moral cauzat lui Leonid Balan, Curtea de Apel Chișinău a reținut drept justă aprecierea instanței de fond cu privire la faptul că în speță reclamantul dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului moral cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală, în condițiile în care, în privința acestuia, a fost emisă o sentință de achitare definitivă și irevocabilă, iar în condițiile date apare obligația de compensare a prejudiciului cauzat acestuia prin erorile organului de urmărire penală, obligație care este pusă în seama bugetului de stat, conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

23. Instanța de apel a menționat că, din lucrările dosarului rezultă incontestabil faptul că lui Leonid Balan i-au fost cauzate suferințe psihice, prin faptul că în privința sa a fost intentată cauza penală pe semnele infracțiunii prevăzute la art. **** alin. **** al Codului penal.

24. De aceea, Curtea de Apel Chișinău a notat că instanța de fond a constatat just că, nu este necesară demonstrarea existenței sau inexistenței vinovăției organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată pentru ca prevederile Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, să fie incidente speței, fiind suficientă constatarea că prin tragerea la răspundere penală a lui Leonid Balan, acestuia i-a fost cauzat un prejudiciu, în condițiile în care învinuirea adusă nu a fost confirmată în instanța de judecată și nu s-a constatat că fapta întrunește elementele infracțiunii.

25. Prin urmare, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, durata urmăririi penale și examinării cauzei, Curtea de Apel Chișinău a constatat că instanța de fond just a apreciat cuantumul prejudiciului moral la suma de 30000 de lei, ca fiind o compensație ce ar aduce satisfacție echitabilă lui Leonid Balan.

26. Curtea de Apel Chișinău a constatat că instanța de fond în mod temeinic a stabilit că persoana are dreptul la compensarea salariului dacă a fost privată

de acesta în urma acțiunilor ilicite enumerate la articolul 3 alin. (1) din Legea 1545, însă, în cazul din speță s-a constatat că Leonid Balan nu a fost supus arestului preventiv, suspendării ilegale din funcție pe parcursul desfășurării urmăririi penale or altor măsuri procesuale enumerate la art. 3 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998. Mai mult, în ședința de judecată, apelantul/intimatul a confirmat instanței de apel că nu a activat, ceea ce se confirmă prin carnetul de muncă și legitimația de pensionare a sa începând cu 01 aprilie 2014, însă, la caz, lipsește legătura causală dintre învinuirea adusă și faptul că nu a activat, or, anume lipsirea de salariu a acestuia urma să fie provocată de învinuirea adusă.

27. Curtea de Apel Chișinău a considerat greșită poziția instanței de fond cu privire la respingerea pretenției privind încasarea prejudiciului material în sumă de 5000 de lei în legătură cu deplasările la ședințele de judecată. Or, potrivit art. 7 lit. g) al Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, în cazurile menționate la art. 3 alin. (1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie: cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul procuraturii sau în instanța judecătorească.

28. La acest aspect, instanța de apel a reținut că Leonid Balan este locuitor al s. Păpăuți, r-nul Rezina, iar conform proceselor-verbale anexate (f.d. 89-175), reclamantul/apelantul s-a deplasat la Judecătoria Orhei, sediul Rezina de 27 ori, ceea ce cu siguranță implică costuri și cheltuieli. Mai mult, din cauza că ședințele de judecată s-au desfășurat după amiază, reclamantul nu putea să se deplaseze la domiciliu cu transportul public, având în vedere amplasarea localității în care locuiește și orarul rutelor.

29. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a considerat întemeiată pretenția reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de deplasare și a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Leonid Balan cheltuielile de deplasare în mărime de 5000 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

30. La 26 iunie 2023, Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii prin care cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Balan să fie respinsă integral.

SOLICITAREA RECURENTULUI

31. În motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat legea, iar probele au fost apreciate arbitrar.

32. Recurentul a menționat că legiuitorul, în temeiul art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și

ale instanțelor judecătorești, a prevăzut expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

33. Astfel, unul din aceste drepturi este și devenirea definitivă și irevocabilă a sentinței de achitare (lit. a), art.6).

34. Însă, pentru aplicabilitatea prevederilor din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, necesită a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Prin urmare, normele legale în cauză simt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

35. Recurentul a subliniat că instanțele inferioare corect au constatat că în privința intimatului/reclamantului a fost emisă sentință de achitare, circumstanță ce nu a fost negat sau contestat de către Ministerul Justiției.

36. Totuși, motivarea instanțelor precum, că reclamantul/intimatul este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat în conformitate cu prevederile Legii nr.1545, dat fiind faptul că în speță se întrunesc temeiurile stabilite de art. 3 și art. 6 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este nefondată și eronată, în condițiile în care conform prevederilor art.3 alin. (1) din Legea nr. 1545, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală [...]. În condițiile normei enunțate, recurentul deduce că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului.

37. Respectiv, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța de fond, cât și instanța de apel urmau să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului.

38. La acest aspect, recurentul a precizat că organul de urmărire penală a avut obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor invocate în actul de sesizare, de a constata atât circumstanțele care dovedesc vinovăția, cât și cele care dezvinovățesc, precum și circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea penală. Totodată, o eventuală clasare a unei cauze penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate normală de examinare a unei cauze penale.

39. Prin urmare, la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție, sau a unui eventual organ ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

40. Ce ține de prejudiciul material în mărime de 5000 lei cu titlu de deplasare, recurentul a menționat că instanța de apel neîntemeiat le-a încasat, deoarece reclamantul nu a prezentat careva probe în susținerea acestei cerințe.

41. Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copiile recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (vol. II, f.d. 11).

42. La 30 ianuarie 2024, Leonid Balan a depus referință, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, din motiv că acesta nu se încadrează în dispozițiile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă (vol. II, 12).

43. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului Procuratura Generală nu a făcut uz de dreptul procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Art. 434 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

45. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

46. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

47. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

48. Recursul declarat la 26 iunie 2023 de către Ministerul Justiției, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

49. În conformitate cu art.432 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

50. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

51. Art.440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„ (1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

52. Referitor la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 25 mai 2023. Decizia motivată din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată Ministerului Justiției, prin intermediul poștei electronice, la data de 23 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică atașată la materialele cauzei (vol. I, f.d. 227).

53. Astfel, recursul depus de Ministerul Justiției, la 26 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

55. La caz, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului (26 iunie 2023).

56. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Ministerul Justiției, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

58. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Ministerul Justiției conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

61. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

62. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Ministerul Justiției, ca fiind inadmisibil.

63. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni